

Syndrom Zatoki Perskiej: informacje dla weteranów

MATERIAŁ DLA WETERANÓW, OSÓB PEŁNIĄCYCH SŁUŻBĘ WOJSKOWĄ I ICH RODZIN

CO TO JEST SYNDROM ZATOKI PERSKIEJ?

Syndrom Zatoki Perskiej (*Gulf War Syndrome, GWS*) to termin określający zbiór rzeczywistych, ale zróżnicowanych i medycznie niewyjaśnionych objawów przewlekłych, występujących u weteranów walczących w Zatoce Perskiej w ramach operacji Desert Storm / Desert Shield (Pustynna Burza / Pustynna Tarcza) w latach 1990-1991.

JAKIE SĄ OBJAWY SYNDROMU ZATOKI PERSKIEJ?

Objawy GWS są różne i nie tworzą jednej spójnej grupy objawów, przez co świadczeniodawcom trudno jest rozpoznać i leczyć to schorzenie. Oto najczęstsze objawy GWS:

- Zmęczenie
- Bóle mięśni i stawów
- Trudności poznawcze
- Wysypka
- Dyskomfort w jamie brzusznej / zmiany w jelitach
- Bóle głowy
- Duszności
- Zaburzenia snu.

Ważne, by przed zdiagnozowaniem GWS dokładnie zbadano objawy występujące u danego weterana – niektóre wytłumaczalne medycznie dolegliwości niezwiązane z GWS również mogą powodować powyższe objawy.

JAKĄ CZĘŚĆ WETERANÓW DOTYKA SYNDROM ZATOKI PERSKIEJ?

Kilka badań wykazało, że GWS dotyczy ok. jednej trzeciej weteranów wojny w Zatoce Perskiej. Warto w tym miejscu wskazać, że w przypadku tych weteranów pełniących służbę w czasie wojny w Zatoce Perskiej, którzy uczestniczyli w działaniach na tym obszarze, wskaźniki śmiertelności nie są wyższe niż u weteranów pełniących służbę w tym czasie, ale nie w Zatoce Perskiej.

JAKIE SĄ MOŻLIWE PRZYCZYNY SYNDROMU ZATOKI PERSKIEJ?

Mimo licznych badań potencjalna przyczyna GWS pozostaje niejasna. Możliwe przyczyny są następujące:

- Dysfunkcja układu odpornościowego
- Zaburzenia funkcji nerwów
- Dysfunkcja mitochondriów (centrów energetycznych naszych komórek)
- Interakcja narażenia genetycznego i środowiskowego
- Narażenie związane z udziałem w misji
- Połączenie powyższych czynników.

Wielu weteranów wojny w Zatoce Perskiej obawia się, że przyczyną GWS mogło być narażenie na działanie środków chemicznych takich jak bromek pirydostygminy (przyjmowany w postaci tabletek w celu zapobieżenia skutkom narażenia na działanie środków paralityczno-drgawkowych) oraz dym z pożarów szybów naftowych. Nie udało się znaleźć żadnych wyraźnych ani spójnych powiązań, niemniej temat ten jest stale badany. Sporządzone przez Health and Medicine Division (Wydział Zdrowia i Medycyny) (dawniej Institute of Medicine (Instytut Medycyny)) raporty dotyczące skutków zdrowotnych związanych z oddelegowaniem do udziału w wojnie w Zatoce Perskiej, w tym przegląd różnych zagrożeń środowiskowych, można znaleźć tutaj:

<https://www.publichealth.va.gov/exposures/gulfwar/reports/health-and-medicine-division.asp>

Weterani mogą współpracować ze świadczeniodawcą lub skonsultować się z lekarzem środowiskowym bądź ekspertem w zakresie narażenia zawodowego i środowiskowego, jeśli mają konkretne obawy dotyczące narażenia.

JAK WYGLĄDA LECZENIE SYNDROMU ZATOKI PERSKIEJ?

W odniesieniu do GWS stosuje się szeroki termin określający zbiór przewlekłych, niewyjaśnionych objawów – przewlekła choroba wielobjawowa (*Chronic Multi-Symptom Illness (CMI)*). W 2014 r. Departamenty Spraw Weteranów (VA) i Obrony (DoD) opublikowały wytyczne dla świadczeniodawców opiekujących się weteranami z CMI. Wytyczne te zostały zaktualizowane w 2021 r. Mogą one pomóc świadczeniodawcom rozpoznawać GWS, radzić sobie z nim i go leczyć. Weterani, którzy mają obawy związane z GWS, mogą dowiedzieć się więcej na temat wytycznych dotyczących leczenia CMI, odwiedzając poniższe adresy:

- Streszczenie dla pacjenta: <https://www.healthquality.va.gov/guidelines/MR/cmi/VADoDCMIPatientSummary508.pdf>
- Często zadawane pytania: <https://www.healthquality.va.gov/guidelines/MR/cmi/CMIFAQSheetFinal.pdf>

Nie istnieją żadne określone metody leczenia GWS. Leczenie koncentruje się na poprawie jakości życia i funkcjonowania. W pierwszej kolejności podejmowana jest próba leczenia bez udziału leków. Takie leczenie może obejmować następujące elementy:

- Program stopniowanych ćwiczeń
- Joga
- Akupunktura
- Psychoterapia poznawczo-behawioralna.

Istnieją leki, które mogą pomóc złagodzić objawy, które odczuwasz. Opieka powinna być dostosowana do Ciebie – to, co sprawdza się w Twoim przypadku, może nie działać skutecznie u innej osoby. Koordynacja opieki jest centralną częścią leczenia chorób przewlekłych takich jak GWS. Weteran powinien współpracować z zespołem medycznym w celu sprawdzenia reakcji na jakiegokolwiek leczenie.

Niniejszy dokument został opracowany przez War Related Illness & Injury Study Center (WRIISC)
Health Outcomes Military Exposures (HOME)
Ostatnia aktualizacja: styczeń 2024 r.